

חוק להארכת תוקף של תקנות־שעת־חירום (חוקת השיפוט תש"ח) (מס' 2), תשי"ג—1953 *

1. תקפן של תקנות־שעת־חירום (חוקת השיפוט תש"ח), תש"ח—1948, בתיקונים הנתונים בתוספת לחוק זה, מוארך בזה עד יום כ"ה בטבת תשי"ד (31 בדצמבר 1953).	הארכת תוקף
2. תיקון התקנות האמורות אינו פוגע בכל פסק דין שניתן או פועלה אחרת שנעשתה לפיהן לפני תחילת תקפו של חוק זה.	שמירה תוקף
3. כדי להסיר ספק נאמר בזה, כי תקנה 181 (א) לתקנות האמורות תחול גם על חייל הנאשם במעשה או במחדל שאירע לפני תחילת תקפו של חוק זה.	חוראת מעבר
4. תקפו של חוק זה הוא מיום ט"ו באייר תשי"ג (30 באפריל 1953).	תחילת תוקף

תוספת

(סעיף 1)

חוקת השיפוט תש"ח תתוקן כך:

(א) כל מקום בחוקה שכתוב בו "מפקד פלוגה" או "מפקד פלוגה או בעל דרגה נמוכה ממפקד פלוגה" או "מפקד פלוגה או בדרגה נמוכה ממפקד פלוגה" קרי "קצין שיפוט", ובמקום ההגדרה של "מפקד פלוגה" שבתקנה 2 תבוא הגדרה זו:

"קצין שיפוט" פירושו — מפקד שדרגתו אינה נמוכה מדרגת סרן, או קצין אחר שהוענקה לו הסמכות של קצין שיפוט על ידי ראש המטה או על ידי מי שהוסמך על ידי להעניק סמכות כזו.

(ב) כל מקום בחוקה שכתוב בו "מפקד גדוד" או "מפקד גדוד או מפקד בדרגה גבוהה מזו" או "מפקד גדוד או מפקד בדרגה גבוהה ממפקד גדוד" קרי "קצין שיפוט בכיר", ובמקום ההגדרה של "מפקד גדוד" שבתקנה 2 תבוא הגדרה זו:

"קצין שיפוט בכיר" פירושו — מפקד שדרגתו אינה נמוכה מדרגת סגן אלוף, או קצין אחר שהוענקה לו הסמכות של קצין שיפוט בכיר על ידי ראש המטה או על ידי מי שהוסמך על ידי להעניק סמכות כזו.

(ג) בתקנה 8 —

(1) במקום הפסקה הראשונה תבוא פסקה זו:

"קצין שיפוט וקצין שיפוט בכיר יהיה מפקד מוסמך כשופט ויוכל, בהיותו בשירות, לשפוט כדן יחיד את פיקודיו ובכלל זה גם את אלה שהועברו לפיקודו או שנמצאים בפיקודו באופן זמני בתחומי הסמכות הבאים";

(2) בפסקה השניה, אחרי הספרה "82" תיווסף הספרה "83" ואחרי הספרה "84" (א) תיווסף הספרה "88";

(3) במקום הנקודה שבסוף התקנה יבוא פסיק ואחרי המלים "אלא אם הורשה לשפוט מפקד כזה בתוקף הוראה של ראש המטה".

(ד) בתקנה 11, בחלק הדין בענשים שקצין שיפוט רשאי להטילם —

* נתקבל בכנסת ביום ה' בניסן תשי"ג (24 במרס 1953); הצעת החוק ודברי הסבר נתפרסמו בהצעות חוק 157 מיום י"ח באדר תשי"ג (5.3.53), עמ' 148.
1 ע"ר מס' 20 מיום ד' באול' תש"ח (8.9.48), תוס' ב', עמ' 105; ספר החוקים 28 מיום ט"ז בכסלו תשי"י (7.12.49), עמ' 17; ספר החוקים 58 מיום ה' באול' תשי"י (18.8.50), עמ' 220.

(1) פסקה ג' — תימחק;

(2) בפסקה ד' במקום הנקודה שבסופה יבוא פסיק ואחריו המלים „ואם הנאשם הוא חייל המשרת בצבא על פי התחייבות לשירות קבע — קנס כספי או הפקעת משכורת עד שתים עשרה לירות“;

(3) בפסקה ה' יימחקו המלים „או מעצר מחנה“;

(4) אחרי פסקה ה' תבוא פסקה זו:

„ו. מעצר מחנה של לא יותר משבעה ימים.“

(ה) בתקנה 11 בחלק ה' בענשים שקצין שיפוט בכיר רשאי להטילם —

(1) פסקה ב' — תימחק;

(2) בפסקה ג' במקום הנקודה שבסופה יבוא פסיק ואחריו המלים „ואם הנאשם הוא חייל המשרת בצבא על פי התחייבות לשירות קבע — קנס כספי או הפקעת משכורת עד שלושים ושש לירות“;

(3) במקום פסקאות ה' ו' ו-ז' יבואו פסקאות אלה:

„ה. ריתוק למחנה של לא יותר מעשרים ואחד יום;

ו. מעצר מחנה של לא יותר משלושים וחמישה ימים;

ז. הורדה בדרגה או שלילתה. ובלבד שהנאשם איננו בדרגת רב-סמל

או בדרגה גבוהה מזו.“

(1) בתקנה 28, בשורה השניה יימחקו המלים „מוסד בצבא או“;

(2) בתקנה 77, במקום המלים „נזיפה חמורה“ יבואו המלים „מאסר עד שלושה חדשים“ ובמקום המלים „הורדה ממילוי תפקיד בלי הורדה בדרגה“ יבואו המלים „מאסר עד ששה חדשים“;

(ח) בתקנה 78, במקום הקטע המתחיל במלים „הפקעת משכורת“ ועד סוף התקנה יבואו המלים „מאסר עד שלושה חדשים ואם היה בשירות שעת חירום — יהיה צפוי לעונש מאסר עד ששה חדשים“;

(ט) בתקנה 79, במקום הקטע המתחיל במלים „ואם הנהו מפקד“ ועד סוף התקנה יבואו המלים „ויהיה צפוי לעונש מאסר עד שלושה חדשים, ואם היה בשירות שעת חירום יהיה צפוי לעונש מאסר עד ששה חדשים“;

(י) בתקנה 82, במקום הקטע המתחיל במלים „הורדה בדרגה או שלילתה“ ועד סוף התקנה יבואו המלים „מאסר עד שנה אחת“;

(יא) אחרי תקנה 83 תבוא תקנה זו:

83. חייל מכל דרגה שהיא, שהיה במטוס או באניה שבשימוש הצבא, ולא מילא אחרי הוראותיו החוקיות של הממונה על האניה או על המטוס, בין שהממונה הוא חייל ובין שאינו חייל, בכל ענין הנוגע לנהיגתם, לבטחונם או למשטר הפנימי בהם — ייאשם בהפרת המשמעת במטוס או באניה ויהיה צפוי לעונש מאסר עד שתי שנים.

„הפרת המשמעת במטוס או באניה“

(יב) אחרי תקנה 88 יבואו תקנות אלה:

88. שימוש במטוס, חייל שטיפל באניה או במטוס בחוסר זהירות או בהפרת כלל החל על אותו טיפול והביא בזה למותו של אדם או לחבלה בו, או שהיה אותו טיפול עשוי להביא לתוצאה כזאת — ייאשם בשימוש במטוס או באניה באופן המסכן חיי אדם.

„שימוש במטוס או באניה באופן המסכן חיי אדם“

88ב. חייל שהטיס מטוס בגובה נמוך מן הקבוע בהוראות הצבא לאותו סוג של מטוס או לאותו שלב או סוג של טיסה או שהשתמש במטוס באופן הגורם למטרד יתיר לזולת, ואין המעשה מהווה עבירה חמורה יותר — ייאשם בהפרת כללי הטיסה ויהיה צפוי לעונש מאסר עד שתי שנים.

(ג) בתקנה 92 —

- (1) בשורה השלישית, יימחקו המלים „או השתמש ברכוש כזה שלא למטרות הצבא“;
- (2) בשורה הרביעית, במקום המלים „מאסר עד שנה“ יבואו המלים „מאסר עד שלוש שנים“.

(יד) אחרי תקנה 92 יבואו תקנות אלה:

92א. חייל שהשתמש ברכוש הצבא שלא למטרות הצבא, ייאשם בשימוש ברכוש הצבא שלא למטרות הצבא ויהיה צפוי לעונש מאסר עד שנה, ואם היה ממונה על שמירת הרכוש, יהיה צפוי לעונש מאסר עד חמש שנים.

92ב. חייל שגנב או בכל צורה אחרת, הוציא ביוזעין מרשות הצבא נשק או תחמושת — ייאשם בגניבת נשק ויהיה צפוי למאסר עד עשר שנים, ואם היה ממונה על שמירת הנשק או התחמושת, יהיה צפוי למאסר עד חמש עשרה שנה.

„שימוש ברכוש
הצבא שלא
למטרות הצבא“

גניבת נשק
או תחמושת

92ג. חייל שהשמיד, קלקל או איבד אניה או מטוס, או שהתנהג באופן שעשוי היה לגרום לתוצאה כזו, או שגרם לכך שאניה או מטוס יעוקלו או ייעצרו על ידי מדינה זרה, — ייאשם בחבלה באניה או במטוס, אם נעברה העבירה בודון, ויהיה צפוי לעונש מאסר עד חמש עשרה שנה; ואם נעברה העבירה בנסיבות אחרות, ייאשם ברשלנות בשמירת אניה או מטוס ויהיה צפוי לעונש מאסר עד חמש שנים.

חבלה באניה
או במטוס
או רשלנות
בשמירתם

בתקנה זו „אניה“ או „מטוס“ פירושו — אניה או מטוס שבשימוש הצבא, לרבות חלקים ואביזרים שלהם.

(טז) אחרי תקנה 93 יבואו תקנות אלה:

93א. חייל אשר —

- (1) הכין, החזיק, פרסם או הפיץ חומר תעמולה, בכתב או בכל צורה אחרת שהיא, אשר הבאתו לידיעת חייל עשויה להשפיע בדרך הפוגעת בבטחון המדינה, או
- (2) עשה תעמולה בעל פה, בין חיילים, העשויה להשפיע בדרך הפוגעת בבטחון המדינה,

ייאשם בתעמולה המחבלת בצבא ויהיה צפוי לעונש מאסר עד שלוש שנים.

„תעמולה
המחבלת בצבא“

93ב. חייל אשר —

- (1) הכין, החזיק, פרסם או הפיץ חומר תעמולה, בכתב או בכל צורה אחרת שהיא, אשר הבאתו לידיעת חייל עשויה להשפיע בדרך הפוגעת בסדר הטוב בצבא; או

תעמולה
הפוגעת
בסדר הטוב

(2) עשה תעמולה בעל פה, בין חיילים, העשויה להשפיע בדרך הפוגעת בסדר הטוב בצבא.

יִיאשם בתעמולה הפוגעת בסדר הטוב ויהיה צפוי לעונש מאסר עד שנה אחת.

93. חייל שעשה מעשה או נמנע מעשותו בניגוד למשטר או למשמעת או לסדר הטוב בצבא, והתכוון במעשה או במחדל לעורר או להפגין התנגדות או מחאה נגד הוראה המחייבת בצבא או נגד חוק מחוקי המדינה, או שנתן יד לאחת העבירות האלה, ייאשם במרי ויהיה צפוי לעונש מאסר עד שלוש שנים.

מרי

93. חייל שעשה מעשה או נמנע מעשותו בניגוד למשטר או למשמעת או לסדר הטוב בצבא והתכוון במעשה או במחדל להפגין חוסר כבוד כנגד מפקד או הזדהות עם דרישה או תרעומת או טענה של חייל אחר, או שנתן יד לאחת העבירות האלה, ייאשם בהפגנה האסורה בצבא ויהיה צפוי לעונש מאסר עד שתי שנים.

הפגנה
האסורה
בצבא

93. חייל אשר ביודעין גרם או ניסה לגרום ששלושה חיילים או יותר יעברו עבירה לפי תקנה 93 או 93, ייאשם בהמרדת חיילים ויהיה צפוי לעונש מאסר עד חמש שנים.

הפרדת
חיילים

(טו) אחרי תקנה 94 תבוא תקנה זו :

94. חייל אשר — עבירה במסמכי הצבא

(1) ביודעין, מסר או הניח לזולת שימסור ידיעה כוזבת במסמך הנוגע לצבא, והמסמך נערך או נחתם על ידיו ;

(2) מסר או הניח לזולת שימסור ידיעה כוזבת במסמך הנוגע לצבא ושחובה עליו לבדוק את נכונות תכנו, מתוך שלא נקט באמצעים המתקבלים על הדעת כדי למלא חובה זו ;

(3) מתוך כוונה להטעות העלים, או הניח לאחר להעלים פרט כל שהוא במסמך כאמור בפסקה (1) או (2) ;

(4) העלים, השחית, שינה או סילק מסמך שחובה עליו לשמור או להמציאו ;

(5) חתם על מסמך, שנקבע בפקודות הצבא כתעודה לצורך תקנה זו, מבלי שנקט באמצעים המתקבלים על הדעת כדי לבדוק את נכונותו ודיוקו של פרט חשוב מן הפרטים שהתעודה מעידה עליהם.

יִיאשם בעבירה במסמכי הצבא ויהיה צפוי לעונש מאסר עד שלוש שנים.

(יז) בתקנה 96, בפסקה ז', במקום המלה „של הצבא“ יבואו המלים „של הצבא, ככוונה למסרם לאויב או לעויין“.

(יח) בתקנה 99 —

(1) הפסקאות ג' ו' — יימחקו ;

(2) במקום פסקה י' תבוא פסקה זו :

„י'. מעצר מחנה של לא יותר משלושים וחמישה ימים“.

(יט) בתקנה 104, בשורה הרביעית, במקום המלים „תשע לירות” יבואו המלים „ארבעים וחמש לירות”.

(כ) בתקנה 150א, בפסקה ב', בשורה החמישית, יימחקו המלים „אך בית הדין לא יחמיר בעונש, אם מערער הנאשם בלבד”.

(כא) בתקנה 156, בשורה השניה, יימחקו המלים „במסירת העתק הימנו לנאשם”.

(כב) אחרי תקנה 180 תבוא תקנה זו :

181. (א) קבע בית הדין, כי הוכחו יסודות העבירה שבה נאשם חייל, אבל מצא, על סמך ראיות שהובאו לפניו בין על ידי הנאשם, בין על ידי התובע ובין על דעת בית הדין, כי הנאשם פטור מאחריות פלילית עליהם לפי תקנה 65 — יפסוק בית הדין לעצור את הנאשם בבית חולים לחולי רוח או במקום מתאים אחר, שייקבע על ידי שר הבריאות ולהחזיקו שם כל זמן ששר הבריאות משוכנע שאין דעתו שפוייה ;

(ב) התברר תוך כדי דיון שאין הנאשם מסוגל לעמוד לדין, מפני שאינו שפוי בדעתו, יפסוק בית הדין לעצרו ולהחזיקו כאמור בתקנת משנה (א) עד שיהיה מסוגל לעמוד לדין.

(ג) חייל המרצה את ענשו בבית סוהר צבאי או במחנה מעצר צבאי ושני רופאים צבאיים העידו שלקתה דעתו, יכול ראש המטה לצוות להעבירו לבית חולים לחולי רוח או למקום מתאים אחר. העידו שני רופאים צבאיים כי השתפה החייל, ותקופת המאסר שלה נידון לא תמה בשעת היותו בבית החולים או במקום האחר, יוחזר החייל למלא את תקופת ענשו בבית סוהר צבאי או במחנה מעצר צבאי.”

„חייל שאינו שפוי בדעתו

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה